

PŘÍSPĚVEK K ROZVOJI AGROTURISTIKY V ČR

Drahoš Vaněček, Eduard Váňa

Zemědělská fakulta Jihočeské univerzity, Studentská 13,
370 05 České Budějovice

Anotace:

V posledních 2-3 letech se zvyšuje propagace agroturistiky, která v naší republice není zatím rozšířena, ale zvláště v Rakousku, Německu a v některých dalších státech je významným faktorem pro zvýšení příjmů zemědělců, udržení obyvatel na vesnici, pro udržení vesnických sídel i kulturní krajiny. Autor uskutečnil průzkum 265 respondentů o jejich názorech na vesnickou turistiku. Domnívá se, že zkušenosti západních zemí nebude u nás možné v očekávaném měřítku a podobě uskutečnit, s ohledem na odlišný vývoj české vesnice a zemědělství v uplynulých 40 letech.

Summary:

In the last 2-3 years the publicity of agrotourism is increasing. This form of tourism is not spread yet in our republic, but in other countries, especially in Austria and Germany it is a significant factor to increase the incomes of farmers, to keep the population in the villages and to maintain the village domiciles and the neighbouring cultural landscape. The author realised the research of 265 respondents about their opinion, concerning the agrotourism. He supposes, that the experience of the western countries in the expected extent will not be possible to realize with the regard to different development of the czech village and agriculture during the past 40 years.

Klíčová slova:

agroturistika, venkovská turistika, průzkum.

Key words:

agrotourism, village tourism, public opinion.

Venkovská turistika je soubor rekreačních aktivit nebo aktivit volného času, které jsou vázány na prostředí venkovského osídlení a jsou odlišné od civilizačních aktivit, protože formou realizace znamenají návrat k přírodě, k činnostem, se kterými se bezprostředně zajišťují základní potřeby na obživu. Agroturistika je v současném pojetí užším pojmem a zahrnuje buď všechny nebo jen část činností konkrétního zemědělského podniku. Do agroturistiky lze zahrnout všechny rekreační činnosti, které může zemědělský podnik

poskytnout turistům základní potřeby obživy. Agroturistika si získává oblibu tím, že lidem z velkých průmyslových center nabízí klid, návrat k přírodě, k bližšímu poznání zemědělské práce a návazných řemesel, možnost provozování některých zájmových činností, a další, a to vše v pestré zemědělské krajině. Zemědělským podnikatelům pak nabízí agroturistika možnost získání dalších finančních příjmů, což je důležité zvláště v horských oblastech, kde dochází k většímu útlumu zemědělské výroby. Též pro další vesnické obyvatele zde vznikají nové pracovní příležitosti.

Rozvoj agroturistiky v Německu a Rakousku se opírá o využití ubytovacích prostor v letní i zimní sezóně (Alpy), přičemž často zimní období má pro podnikatele větší finanční přínos. Absence soukromých farem u nás je hlavní brzdou rozvoje agroturistiky. Zvláště v příhraničních oblastech, kde je turisticky zajímavá krajina, tyto farmy prakticky neexistují a jejich vybudování je otázkou dlouhodobou. Rovněž tamější obce a jejich nabídka služeb turistům není na úrovni, srovnatelné se západními zeměmi. Předpokládá se, že agroturistika u nás by těžila především ze zahraniční klientely, ale zapomíná se na její zvýšené nároky na úroveň poskytovaných služeb.

Z uvedených i dalších důvodů se domnívám, že většího rozšíření než agroturistika může u nás v krátké době dosáhnout venkovská turistika, zvláště pronajímáním chat a chalup, které jsou v mnoha případech na úrovni srovnatelné se západními zeměmi a u nás nebývají po celý rok využity. Zde by bylo ovšem nutné se zaměřit na rozšíření sítě poskytovaných služeb (tlumočení, průvodcovská činnost, exkurze aj.) a neponechávat tuto činnost pouze zprostředkujícím cestovním kancelářím. Ve venkovské turistice by se měla zvýraznit složka kulturně poznávací, na místo poznávání práce zemědělce a jeho farmy.

Agroturistiku je třeba podporovat všude tam, kde to bude možné a kde o to majitel hospodářství projeví zájem. Nelze si však od toho slibovat, že to vyřeší neutěšenou situaci mnoha zemědělců, kteří se potýkají s výrobními a odbytovými problémy, které jim zaberou většinu času. Rovněž trendy ke zvětšování výměry podniků, případně k jejich specializaci, povedou k tomu, že řada podniků nebude pro agroturistiku přitažlivá.

Výsledky průzkumu

V roce 1994 jsme prostřednictvím studentů bakalářského studia "Ekonomika služeb a cestovního ruchu" v Táboře uskutečnili průzkum názorů vybraných obyvatel české republiky na ideální dovolenou. V anketě jsme získali odpovědi od 256 respondentů.

Složení respondentů: 43% respondentů tvořili muži, 57% ženy. Z hlediska věkového složení převládala kategorie do 25 let (42%) a kategorie 36-45 let (22%). Z hlediska sociálního postavení bylo 58% výdělečně činných, 22% studentů na vysoké škole, 9% učňů nebo studentů na druhém stupni a 8% důchodců. Z celkového počtu respondentů uvedlo 53%, že při volbě dovolené jsou vázáni ve svém rozhodování na rodině, 47% nebylo v rozhodování nijak rodinou omezováno. Součástí této rozsáhlejší ankety byly i názory na dovolenou na

selském dvoře, což lze ztotožnit s pojmem "agroturistika". Ze získaných výsledků uvádíme vybrané otázky i % odpovědí.

A) Informovanost o dovolené na selském dvoře:

1. dosud jsem o této formě dovolené neslyšel	54,0%
2. mám jen dílčí informace, neznám podrobnosti	32,1%
3. znám tuto formu dovolené	11,3%
4. neodpovědělo	2,6%

Ukazuje se poměrně velká neinformovanost mezi potencionálními klienty. O agroturistice se zatím píše v odborném tisku a otázky se zaměřují především na podnikání, zahraniční zkušenosti, rentabilitu, marketing v tomto směru není zatím rozvinut. Další dvě otázky byly zaměřeny na to, aby respondenti uvedli podle svého názoru, v čem vidí silné a slabé stránky dovolené na selském dvoře. I když výsledky tohoto průzkumu nemusí odpovídat názoru odborné veřejnosti, pro získávání zákazníků je třeba znát i jejich pohled na tuto problematiku.

B) Silné stránky dovolené na selském dvoře (bylo získáno celkem 859 různých odpovědí):

1. úzký kontakt s přírodou	57,00%
2. možnost věnovat se některým hobby	28,90%
3. klid, možnost zotavení	28,90%
4. nenáročná dovolená, bez povinného programu	25,30%
5. zdravá domácí strava, bez chemikálií	25,30%
6. vhodnost pro rodiny, hlavně s dětmi	20,00%
7. možnost zapojit se do některých zem. prací	17,00%
8. kontakt s farmářem a jeho rodinou	15,50%
9. volný prostor kolem domu, zahrady, louky	15,50%

Méně než 15% odpovědí oceňovalo odlišnost této formy dovolené, speciality kuchyně, kontakt s obyvateli vesnice, tradicemi, folklórem, zvyky, zájem o domácí zvířata aj.

C) Slabé stránky dovolené na selském dvoře (bylo získáno celkem 498 odpovědí):

1. neatraktivní okolí	35,50%
2. obdoba dovolené na chatě, chalupě	24,50%
3. nevhodné pro mládež, jen pro starší a rodiny	15,80%
4. za špatného počasí se nedá nic dělat	15,10%
5. večer se na vesnici nic neděje	11,30%
6. absence nabídky kulturních programů a činností	9,80%
7. dnešní vesnické usedlosti se příliš neodlišují svým vybavením od privátů a hotelů	9,10%
8. vadí mi pach hnoje, zvířat, krmiv	7,20%

Odpovědi s menším procentickým zastoupením se týkaly menšího pohodlí, nudy, malého množství dojmů z dovolené, obavy z bláta, styku se stále stejnými lidmi, nedostatečného sociálního vybavení, malé pestrosti stravy a malé obsluhy.

Výsledky šetření jsou poněkud ovlivněny tím, že mezi respondenty převažuje mladší a střední generace, starší kategorie je zastoupena méně. Proto v průzkumu ještě pokračujeme. Přesto lze formulovat některé předběžné závěry.

Ze silných stránek agroturistiky se vyzdvihuje především úzký kontakt s přírodou, možnost věnovat se svým koníčkům (rybaření, jízda na koni, turistika), klid, dovolená bez uspěchaného programu, se zdravou stravou, vhodná především pro rodiny s dětmi. Naproti tomu další silné stránky, které se často u této formy dovolené zdůrazňují, jako kontakt s rolníkem, možnost zapojit se do některých zemědělských prací, kontakt s obyvateli vesnice, místními zvyky, tradicemi, pozorování a poznávání života domácích zvířat, to u našich respondentů poněkud ustoupilo do pozadí.

Ze slabých stránek byla nejvíce zdůrazňována neatraktivnost okolí, což patrně souvisí s tím, že naši občané se ještě nenasytili dovolené v zahraničí a že spojují tuto formu dovolené s dovolenou na chatě, chalupě, kam většina z nich jezdí. Značnou zábranou je pro mnoho respondentů také to, že večer na vesnici není žádný společenský život a že by se tam nudili, zvláště za špatného počasí.

Literatura:

1. Mach a kolektiv: Vidiecky turizmus a agroturizmus v zahraničí. RÉKA, Bratislava, 1993
2. Mach a kolektiv: Vidiecky turizmus a agroturizmus na Slovensku. RÉKA, Bratislava 1993